Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Үнэмнай 1921 оной ... 21-һээ гарана. | № 7 (18030). | 1989 оной январиин 8, воскресени | Сэн 3 мүн.

КПСС-эй ЦК-да ЗҮБЛӨӨН БОЛОБО

Январиин 6-да КПСС-эй Центральна Комитедтэ эрдэм ухаанай ба соёлой ажал ябуулагшадтай уулзалга болоһон байна. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев уулзалга дээрэ үгэ хэлээ.

Һанал бодолнуудаа халан абалсаха хөөрэлдөөндэ СССР-эй АН-ай президент Г. И. Марчук, уран зохёолшо Б. И. Олейник, РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной правленииин түрүүлэгшэ С. В. Михалков, поэт Я. Я. Петерс, СССР-эй АН-ай Гүрэн ба хуулиин институтудай директор В. Н. Кудрявцев, уран зохёолшо Д. А. Гранин, композитор Г. В. Свиридов, уран зохёолшо А. М. Адамович, «Огонек» журналай ахамад редактор В. А. Коротич, хүүгэдэй хүгжэмэй театрай уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ режиссер Н. И. Сац, «Молодая гвардия» журналай ахамад редактор А. С. Иванов, поэт Е. А. Евтушенко, академик, СССР-эй АН-ай Экономикын институтудай директор Л. И. Абалкин, «Дружба народов» журналай ахамад редактор С. А. Баруздин, академик Н. П. Бехтерева, уран зохёолшо И. П. Друцэ, кинорежиссер, СССР-эй Кинематографистнуудай холбооной правленииин секретарь Р. А. Быков, академик, СССР-эй АН-ай США-гай ба Канадын институтудай директор Г. А. Арбатов, «Знамя» журналай ахамад редактор Г. Я. Бакланов, уран зохёолшо В. П. Астафьев, РСФСР-эй Театральна ажал ябуулагшадай холбооной правленииин түрүүлэгшэ М. А. Ульянов, «Новый мир» журналай ахамад редактор С. П. Залыгин, Арменийн ССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правленииин түрүүлэгшэ Р. К. Ованесян хабаадаһан байна.

Уулзалгын дүнгүүдые М. С. Горбачев соголоо.

Нүхэд Л. Н. Зайков, Е. К. Лигачев, В. А. Медведев, В. П. Никонов, Н. И. Рыжков, Н. Н. Слюньков, Э. А. Шеварднадзе, А. В. Власов, А. И. Лукьянов, Ю. Д. Маслюков, Г. П. Разумовский, Н. В. Талызин, Д. Т. Язов, О. Д. Бакланов гэгшэд уулзалгада хабаадалсаа.

Уулзалга тухай тодорхой тоосоон толилогдохо.

ТҮҺАЛАМЖА ОРОҺОН ЗАНДАА

Арменийн Профсоюзуудай республиканска советдэ 15 миллион түхэриг нэмэжэ үгэхэ шиидхэбэри ВЦСПС-эй секретариат январиин 5-да баталан абаа. Энээнэй урда тээ бухы ороной профсоюзуудай советүүдэй болон комитедүүдэй эльгээһэн мүнгэ зөөрие хараада абабал, газарай худэлэлгэһөө хохидогшодто совет профсоюзуудай үзүүлһэн мүнгэн туһаламжа 53 миллион түхэриг болобо.

(ТАСС).

ТАБАН ЖЭЛ: ажалай түрүүшүүл хөөрэнэ

УРАН ХУРСААР ОЙЛГУУЛХА

Улаан-Удэ хото ошожо, буряаншадаг лекторнүүдэй семинарта ерэй туршада байлсабаб. 1987 онд ...уралсал нэгэ үдэрэй байгаа һэн. ...рдань иимэ һуралсал эмхидхэгдэ...элэй. Мүнөө хоёр үдэрэй туршада ...ингаа бэрхэ бэрхэ лекторнүүдэй, ...идистнуудай, мүн уран зохёолшо...одэмтэдэй хөөрөө шагнажа, дүй ...ень халан абажа баясабаб. Ганса ...ашэ, мүн Буряадуудай угай бэшэ...ай «түхэреэн столой» дэргэдэ бо...арсалдаатайшье һаа, угаа һонин ...ө шагнажа бусабаб. Тэндэ табигдаһан олохон асуудалнуудые дэмжэхэ байнаб.

Би мүнөө колхозойнгоо арадай хиналтын гол бүлэгые хүтэлбэрилдэг хүм. Гадна лекторэй уялгатайб. Юрэ хэлэхэдэ, 1953 онһоо пропагандистын уялга дүүргэнэб. Түрүүн партийна, совет худэлмэридэ, удаань һүргүүлида багшашье ябахадаа, мүн мүнөөшье нэгэтэ даажа абаһан уялгаяа дүүргэһээрби. Иигэжэ хэлэхэдээ, өөрыгөө һайрхана бэшэб, харин угаа хүндэ энэ худэлмэритэй яһала танил байхаб гэжэ хэлэхэеэ һанаа һэм.

Хубилган шэнэдхэлгын үедэ олохон юмэн үндэһөөрөө хубилгагдажа байна. Энэ үедэ лекционно худэлмэришье шэнэ шэнжэтэй болохо эзргэтэй. Олон зониие суглуулжархёод, ута унжагай лекци уншадаг сагнай үнгэрөө. Мүнөө хамтын ажахытай, өөнэдынгөө ажабайдалтай нягта холбоотой амин шухала асуудалаар үнэн сэхэ, хүмүүжүүлхы удхатай хөөрэлдөө эрхилхэ хэрэгтэй гэжэ һанагшаб. Имагтал иимэ хөөрэлдөөндэ хүн зон дуратайгаар ерэжэ, эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг ха юм.

Лекционно худэлмэриеэ арадай хиналтын хэрэгтэй суг ябуулдагби. Энэ хоёр хэрэг бэе бэеһээ тад ондоо юумэн гэжэ заримашуул хэлэхэ байха. Иигэжэ һанамжалдаг зон арадай хиналта хадаа гансал муу юумэ бэдэржэ олоод, эзмэтэниие хэһээхэ хэмжээ абхуулдаг гэжэ ойлгодог ха юм. Эдэ зониие эндүүрнэ гэхэ байнаб.

Дутагдалнуудые элирүүлжэ, саг дары хэмжээ абхуулга хадаа хиналтын зорилго болоно. Жэшээлхэдэ, үбэлжэлгын эхээр малшадаар ябаа һэмди. Нэгэ хонишоной-до хүрэбэбди. Харууһалдаг отарань түлгэнүүдһээ бүридхэгдэнхэй. Тэдэнээ хуйтэн һаар ундалуулна гэжэ элирүүлээд, унжагайруулангүй хэмжээ абхуулаабди. Тэндэ мүнөө бүлеэдхэгдэһэн уһа уулгадаг болонхой. Ондоогоор хэлэхэдэ, хүндэ түһалха гэжэ шалгалта хэнэбди.

Малшадаар ябахадаа, энэ мэтын жэшээнүүдые дүгдадаг, үгышье һаа, нютагайнгаа түрүү малшадай дүй дүршэл тухай хөөрэдэгбди. Тэзсгэн худоогоор ябажа, хонишодой ажалтай танилсаад, ажахынгаа худэлмэриин дүнгүүд тухай хөөрэлдөө эмхидхээ һэм. Колхозойнмай али һалбери олзотой байбаб, алиниинь гарзаяа доошолуулааб гэхэ мэтээр хөөрэһэмнай, хүн зониие өхэөр һонирхуулһан байна. Бухыдөө колхозойнмай олзо оршо дээшэлээ, гарзада ороллгомнай хоёр дахин доошолоо. Эдэнээ бултыень тоо, баримтануудаар батадхаа аабзабди даа.

Мүнөө хаа хаанагүй арендпэ подряд нэбтэрүүлэгдэжэ байна. Манай эндэ энэ гурим һаял туршагдажа эхилээ. Арендэ гээшэмнай юун гээшэб, яагаад хэлээ баталагданаб, олзо оршо, гарша, салин хүлһэн гэхэ мэтын олон ойлгосонуудые ажахымнай экономистнууд, мэргэжэлтэд тайлбарилжа үгэдэг юм.

Колхозой мэогэжэлтэд хүн зоной дунда үдэр бүри ябадаг хадаа лекторэй уялга дүүргэдэг гээшэ. Лекционно худэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг ахамад зоотехник М. Д. Данзановые, ахамад ветеринарна врач В. П. Халтабаевые, мал ажалай фермэнүүдые онһоорууулдаг инженер С. Б. Нехуровые, отделенинүүдые эрхилэгшэд А. Н. Очировые, К. Н. Ефимовые онсо тэмдэглэмээр. Орон дотор, хилын саана боложо байһан үйлэ хэрэгүүдые зүбөөр тайлбарилжа ойлгуулха гээшэ шухала хэрэг болоно ха юм. Гадна партийн болон правительствын баталан абаһан тогтоолнуудые олондо ойлгосотойгоор дэлгэрүүлхэ гээшэ баһал манай уялга болодог байна. Тиимэһээ лектор бухэн бухы үйлэ хэрэгүүдэй оршон соо ябажа, сүлөө сагтаа эрдэм мэдэсэеэ гүнзэгыруулхэ, нэгэ асуудалаар шэнэ лекци, хөөрэлдөө бэлдэхэ мэтээр өөнэдыгөө һоридог гээшэбди. Мүнөө, хубилган шэнэдхэлгын сагта һара жэлнүүднай айхабтар түргэнөөр ошожо, элдэб юумэнэй хубилжа байхада, лекторнүүд тэрээнһээ гээгдэхэгүй гэжэ оролдогшобди. Гэбэшье бидэнэй худэлмэридэ дутуу дунданууд бии гэжэ сэхыень хэлэхэ хэрэгтэй. Лектор бухэн өөнэдын гол ажалтай һэн тула зарим ушарта ниитынгээ уялга саг зуура дүүргэнгүйшье ябаха ушаруудтохёолдодог ааб даа. Тиигэбэ ябашье, мэргэжэлтэн-лектор хүн зоной дунда үдэр бүри ябахадаа, баһал ойлгуулажын худэлмэри эрхилнэ гэжэ тоологшоб. Имагтал хүнүүдэй дунда ябажа, юрын хөөрэлдөө хэхэдэ, хэн хэндэшье һонин гэжэ һанагшаб.

Октябрь һарада колхозоймнай партийна организациин тоосоото һунгалтын суглаан болоо һэн. Тоосоото суглаанда коммунистнуудная эдэбхитэйгээр хабаадалсаа. Аяар 17 хүн үгэ хэлэхэдэ, колхозойнгоо парткомой, партийн горкомой нэрээр шүүмжэлхы олохон ажаглалтануудые хэһэн байна. Ажахымнай эдэбхитэд хүн зонойнгоо дунда ябаха ёнооро ябаа юм ааб даа. Тэд партийн горкомой аппарадай худэлмэрилэгшэд худөө нютагуудаар тон үсөөн ябана гэжэ коммунистнуудная зуб хэлээ һэн. Мүнөө сагта үзэл сурталай, ойлгуулажын худэлмэри үргэнөөр ябуулха хэрэгтэй. Илангаяа мүнөө һунгалтын кампаниин эхилээд байхада, СССР-эй арадай депутадуудые һунгаа шэнэ зүйлнүүд, гурим тухай тодорхой хөөрэлдөө эмхидхэхэ хэрэгтэй болоод байна. Тус хэрэгтэмнай КПСС-эй горкомой талаһаа туһаламжа, дэмжэлгэ заабол хэрэгтэй болоно. Бодото туһаламжын байбал, колхозой лекторнүүд болон пропагандистнуудбухы арга боломжонуудаа элсүүлхэ һэмди. Өөнэдынгөө уран хурса үгөөр боложо байгаа үйлэ хэрэгүүдэй бухы уг учиинь ойлгуулжа шадахабди.

Б. ПУРБУЕВ,
Сэлэнгын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна комитедэй лектор, Буряадай АССР-эй соёлой габьяата худэлмэрилэгшэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой комиссида

ХҮДЭЛМЭРИИН ГАЗАРНУУДЫЕ ХУУШАН БАЙДАЛДАНЬ ОРУУЛХА

Хохидолдо ороһон районуудай бухы ажаһуугшадые ажалда оруулха, һандаргадаһан предприятинуудые һэргээхэ ба һэльбэн шэнэдхэхэ, Хойто Арменидэхи үйлэдбэриие газарай худэлхын урда тээхи хэмжээндэ хүргэхэ зорилгонууд КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой комиссиин худэлмэриин ээлжээтэ заседани дээрэ союзна ба республиканска министерствэнүүд болон албан зургаануудай урда табигдаһан байна. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Ю. П. Баталин тэрэниие үнгэргөө.

Түрүүшын ээлжээнэй энэ гурбан зорилгые бэелүүлэн, газарай худэлэлгын хойшолонгуудые зайсуулан усадхаха, промышленностиин, худөө ажахын, транспортын, худалдаа наймаанай, хэлхеэ холбооной, гэр байрын-коммунальна ажахын, социально-хангалгын элдэб һалбаринуудые хүгжөөхэ программануудые хаража эхилээ. Бухы предприятинууд дээрэ тон шэнэ технологи нэбтэрүүлэгдэхээр түсэблэгдэнэ. Ажалай эрхэ нүхэсэлнүүдые ба экологическа байдалые һайжаруулха зорилгоор үйлэдбэри һэльбэн шэнэлэгдэхэ байна.

Хүйтэн боложо, хохидолдо ороһон районуудай хүн зониие дулаан вагончигуудаар ба багахан гэрнүүдээр хангаха асуудал шангаар табигдана. Иимэ ашаануудые тээһэн составуудай ябалгые онсо хиналта доро абаха гэжэ СССР-эй Зам харилсаанай министерствэдэ комисси даалгаба. Аюул усалда ороһон нютагуудай хүн зон түрүүшын ээлжээндэ дулаан байраар хангагдаха зэргэтэй гэжэ онсолон тэмдэглэгдэбэ.

Газарай худэлэлгын хойшолонгуудые усадхалгада хабаадажа байһан эмхи зургаануудхахалагдадаг газар эзэлжэ, тогтоогдоһон гурим эбдэнэ, иигэжэ огто болохогүй гэжэ Госагропромой түлөөлэгшэ хэлэбэ. Газар хэрэглэхэ тухай хуулиие наринаар сахиха, худөө ажахыда хэрэглэжэ боломоор газар дээрэ шорой шохой хаяхагүй, бусад худэлмэри хэхэгүй гэжэ аюул усалай районуудтахи штабуудта, эмхи зургаануудба предприятинуудта комисси даалгаба. Арменийн ССР-эй Министрнүүдэй Совет газар таһалжа үгэхэ худэлмэриие хангаха зэргэтэй. Хахалагдадаг бухы газар хабар болотор сэбэрлэгдэхэ ёһотой.

Хабарай тарилгын худэлмэриин эхилтэр газарай худэлһэн нютагуудтахи 92 мянган гектар уһалагдадаг газарые хуушанайнь байдалда оруулха шухала гэжэ заседани дээрэ тэмдэглэгдээ. Энэнь республикын уһалагдадаг газарай бухы талмайн гурбанай нэгэ хубинь болоно. Уһалууриин 300 гаран километр ханаабууд, гидротехническэ бусад олон объектнүүд зарим тэды гү, али гүйсэд һандаргадаа. Тэдэниие тургөөр заһаха гээшэ арадай ажахын ехэ шухала асуудал болоно.

Гансашье пенсеэр хангагдаха бэшэ, харин протез хүүлэхэ инвалидуудай тоогой нилээн олошорһониинь газарай худэлэлгын уршаг хойшолонгуудай нэгэниинь болоно. Энэ зорилгоор Арменидэ протезнэ предприятии шэнэдхэн байгуулагдажа, ФРГ-гэй мэргэжэлтэдэй туһаламжаар телескопическа протезууд үйлэдбэрилэгдэжэ эхилхэ байна. Эдэ бухы асуудалнуудай шиидхэбэриие шанга хиналта доро байлгаха гэжэ республикын Социальна хангалгын министерствэдэ комисси даалгаа.

Заседаниин худэлмэридэ Арменийн Компартийн ЦК-гай нэгэдэхи секретарь С. Г. Арутюнян хабаадалсаа.

СССР-эй АРАДАЙ ДЕПУТАДТА КАНДИДАДУУД ДЭБЖҮҮЛЭГДЭНЭ

1989 АРТЫН 26 СССР-эй АРАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ ҺУНГАЛТА

ДЕМОКРАТИИН ОРШОНДО

...ын городской тер...а һунгуулиин 359-...ой депутадта кандидэбжүүлэгдэхэ хүтогуудай коллективидшалан үргэнөөр ...эгдэһэн байгаа. ...алининай нэрэмжэтэ ...а деподо СССР-эй ...утадта 3 кандидат — ...УД Николай Иванович, Умар Ибрагимович ...динов, заһабарилгын ...арь Владимир Евгенийевичь Карепин гэгшэд дэбжүүлэгдэн байгаа.

— Депутадта 5 кандидатуурэй гэжэ шийдэбэ. Энэ...эн хүнүүдһээ гадзүүлгын директор Валерий Васильевна Ваховская, ...лбооной ба дохёо...истанциин участогай ...ж гэгшэд мүн лэ дэбжүүлэгдэн байба.

...станциин түмэр зам...ые хүтэлбэрилнэ. Эр...ратори нээнхэй. Тэрэнэйнь үндэһэ һуури дээрэ Бүхсоюзна 2 семинар үнгэргэгдөө һэн. Энэ эрдэмтэ айхабтар аша үрэ өхэтэйгээр худэлмэрилдэг. Эрдэм-шэнжэлгын 100-гаад худэлмэри хэблүүлэнхэй.

Коммунист Д. С. Сандитов ...ниитын худэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Эрдэмэй талаар туйлалтануудайнгаа түлөө Буряадай АССР-эй эрдэмэй габьяата ажал ябуулагшын нэрэ эзэргэдэ хүртэнхэй.

Хүн таланаань хэлэхэдэ, эзэмнай арагүй юрын, ямаршье дээгүүр һанаагүй, хүн бүхэндэ адли тэгшэ хандасатай, хүндэтэй, һайн хүн юм.

Нүхэд, ороноймнай засагай дээдын зургаанда Буряадай эрдэмэй түлөөлэгшын һунгагдаһан ушарые һананагүйб. Тиимэһээ та бүгэдэнэй минии дурадхаһан кандидатурые дэмжэхэ байһанда этигэнэб,— гэбэ.

Удаань физико-математикын факультедэй партбюрогой секретарь В. Д. Дылгеров, научна коммунизмын кафедрые

Партийна ажабайдал: тобшо мэдээсэл

ШЭНЭ ГУРИМДА ОРОХОДО...

Гусиноозёрскын ГРЭС-эй барилгада хабаадалсажа байдаг «Востокэнергомонтаж» гэжэ управлениин партийна эхин организацин хамтын суглаан болобо. «Ажахын гүйсэд тоосоондо ороһонтой дашарамдуулан, партийна организацин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал эндэхи коммунистнууд зүбшэн хэлсэбэ. Управлениин начальник Д. М. Орлов суглаан дээрэ элидхэл хэһэн байна. Тиихэдээ коллективэй үйлэдбэриин байдал тухай тодорхойгоор тогтобо. Управлени бүхы дээрээ үнгэрһэн жэлые яһала гэмгүй үрэ дүнгүүдтэйгээр үдэшэбэ. Миллионһоо үлүү тухэригэй сэбэр олзо оруулагдаа. Олзо оршо абалгань 30-һаа дээшэ процент болоһон, хэһэн худэлмэриинь өөрынь үнэ сэн хямдарһан байха юм.

Гэхэ зуура хамтын подрядай гурим хүсэд һайнаар, тоб байса нэбтэрүүлэгдээгүй байна. Энэ талаар үргэн хөөрэлдөө хэжэ, өөһэдынь үйлэдбэриин байдалда таарама гурим шэлэһэн байна. Тиихэдээ худэлмэрилэгшэ бүхэн экономическа мэдэсэеэ заатагуй дээшэлүүлхэ уялгатай гэһэн тобшолол хэгдээ. Энэ һуралсалые хүтэлбэрилхэ экономическа совет байгуулагдаба. Тэрэ совет экономическа дээдэ нүргуулитэй мэргэжэлтэдһээ бүридүүлэгдээ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн коммунист К. К. Зверев (бригадир) иимэ һуралсалые имагтал управлениингээ үйлэдбэриин хэрэгтэй тон нягта холбоотойгоор эмхидхэхэ шухала гэжэ дурадхаа. Һуралсалай хэшээлые худэлмэришэдэй ажаллажа байһан газарта — бригада болон цехтэ үнгэргэбэл һайн гэһэн һанамжа дэмжэгдэбэ.

З. СУСЛОВА.

АША ҮРЭТЭЙГӨӨР, ЭМХИТЭЙГЭЭР

«Ниитэ нэгэн полит-удэр үнгэргэлгые нарижуулан һайжаруулха зорилго тодорхойлһон дэлгэрэнгы тогтоол бюро баталан абаа.

Манай корр.

ХЭҺЭН ХҮДЭЛМЭРИ ҮГЫ

Коллективээ ажахын тоосоондо оруулха, өөһэдынгөө олзоборилон олоһон мүнгэн зөөреэр өөрынгөө хэрэглэмжые гүйсэд хангадаг болохо дүршэл нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ бэлдэхэ худэлмэриие Джилиндын совхозой дирекци болон партийна организацинууд яһаар ябуулга гэжэ КПСС-эй Баунтын райкомой бюрогой абаһан тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ. Ажахын мэргэжэлтэд, илангаяа экономическа албанай худэлмэрилэгшэд ажалай эмхидхэлэй шэнэ гурим һалбаринуудта нэбтэрүүлхын тула бодото оролдолго гарганагүй. Энэ шухала асуудал партийна суглаан дээрэшье, дирекциин заседани дээрэшье мүнөө болотороо зүбшэгдөөгүй байна.

Совхозой партийна организаци, дирекци, ахамад мэргэжэлтэд энэ асуудалаар малшадай болон механизаторнуудай дунда ойлгуулламжын ямаршье худэлмэри ябуулдаггүй, үйлэдбэридэ үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэжэ байгаа шэнэ, түрүү онол аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ гэжэ оролдоогүй байһаниинь шалгалтын үедэ элируулэгдэбэ. Ушаг иимэһээ энэ дутагдалые үгадахахын тула сагдары хэмжээ абаха эрилтэ совхозой партийна организацин болон дирекциин урда партиин райкомой бюро табиба.

Г. БАДМАЕВ.

Арменидэ болоһон аймшаг тай ехэ гай хохидолһоо уламжалан республикымнай барилгашад өөһэдтөө тодорхой тодо тобшолол хэнэ гээшэ гү гэжэ һанаата боломоор. Газарай худэлэлгын тодхорто хойшолон эдэнэртэ ёһотойл һэргылгэ, һануулга, сошордомо дохёо мэтэ байха ёһотой.

Республикын Госстройн түрүүлэгшын орлогшо Ю. М. КОЛЕСОВТО хэдэн асуудалтайгаар манай корреспондент Г. ДАШЕЕВА хандаба.

Асуудал: Юрий Михайлович, ниислэл хотымнай шэмэг шэнжэнь болоһон юһэн, арбан дабхар гэрнүүд газарай худэлхэдэ хэр тэсэхэ гээшэб гэжэ олон хүн дэмы һонирхоно бэшэ.

Харюу: Ямар нэгэн сэхэ гү, али хүнгэхэн харюу үгэжэ болохогүй. Гэбэшье манай эндэхи олон дабхар панельнэ гэрнүүд Арменийн барилгануудһаа тад ондсо — 135-дахи сериин юм. Кишинёвто газарай 7 балл хүрэтэр худэлхэдэ, иимэ сериин гэрнүүд нилээн «нэжүүлэгдэбэшье», нэгэнийньшье һандараа, унаагүй. Мүнөө Улаан-Удэдэмнай, юрэнхыдөө, проектнууд 8 баллай худэлсэдэ хараалагдан зохёогдохо зэргэтэй.

Арбан дабхар гэрнүүдэй барилга үргэлжэлүүлһэнэй хэрэг бии гү гэһэн асуудал хүн зон табина. Юрэнхыдөө, эдэ гэрнүүдэй хананууд хүнгэдхэгдэһэн материалаар хэгдэнэ, үнэһэнэй тухэлтэй холисо бетондо һайса оруулагдана. Ханануудай тумэр бүхэлэлтэ найдамтай байха. Теэд ямар нэгэн найдуулга үгэжэ, этигүүлхые оролдохо бэшэ, хэрин бодото хэрэгүүдээрээ шанарай түлөө тэмсэхэ ёһотойбди. Энэ хадаа имагтал Госстройн түлөөлэгшэдэй үүргэ гэжэ һаналтагүй, нэн түрүүн барилгын подразделенинүүдэй ажалдаа һайн талын хубилалтануудые түйлэхые оролдохо эзргэтэй.

Асуудал: Голодоһо һэргылхын тула танай зүгһөө ямар тодорхой хэмжээнүүд абтана гээшэб!

Харюу: Хайша хэрэгээр, түргэн задагайгаар барилга хаана хэгдэнэб — саг дары хэмжээнүүдые абанабди. Гол түлэб иимэ дутагдалнууд шалгалтануудай дүнгөөр элирдэг юм. Тусхай нормо, дүримүүд заримдаа сахигдадаггүй. Тиихэдэнь дахинаа шэнэ эрэ хэыень баадханабди. Проектно-барилгын «Бурятгражданстрой» нэгэдэлэйхид хэды томо, найдамтай коллектив гэжэ һанахадашни, өөрын «нүгэлтэйл» байха. Жэшээлбэл, нёдондо 18-дахи кварталда хоорондоо арайхан холбогдоһон түмэр хэрэгсэлнүүдые хэрэглэн гэр барижа байгаа. Аяар наймадахи дабхарта хүрэнхэй һэн. Хэрбээ энэ зандень ашаглалгада тушаагаа һаа, газарай гансахан худэлхэдэ, задаран һалахал.

Асуудал: Барилгын лабораторинууд тухай хөөрэлдөөн ходо тобшолол хэнэ гээшэ гү гэжэ һанаата боломоор. Газарай худэлэлгын тодхорто хойшолон эдэнэртэ ёһотойл һэргылгэ, һануулга, сошордомо дохёо мэтэ байха ёһотой.

Республикын Госстройн түрүүлэгшын орлогшо Ю. М. КОЛЕСОВТО хэдэн асуудалтайгаар манай корреспондент Г. ДАШЕЕВА хандаба.

Асуудал: Юрий Михайлович, ниислэл хотымнай шэмэг шэнжэнь болоһон юһэн, арбан дабхар гэрнүүд газарай худэлхэдэ хэр тэсэхэ гээшэб гэжэ олон хүн дэмы һонирхоно бэшэ.

Харюу: Ямар нэгэн сэхэ гү, али хүнгэхэн харюу үгэжэ болохогүй. Гэбэшье манай эндэхи олон дабхар панельнэ гэрнүүд Арменийн барилгануудһаа тад ондсо — 135-дахи сериин юм. Кишинёвто газарай 7 балл хүрэтэр худэлхэдэ, иимэ сериин гэрнүүд нилээн «нэжүүлэгдэбэшье», нэгэнийньшье һандараа, унаагүй. Мүнөө Улаан-Удэдэмнай, юрэнхыдөө, проектнууд 8 баллай худэлсэдэ хараалагдан зохёогдохо зэргэтэй.

Арбан дабхар гэрнүүдэй барилга үргэлжэлүүлһэнэй хэрэг бии гү гэһэн асуудал хүн зон табина. Юрэнхыдөө, эдэ гэрнүүдэй хананууд хүнгэдхэгдэһэн материалаар хэгдэнэ, үнэһэнэй тухэлтэй холисо бетондо һайса оруулагдана. Ханануудай тумэр бүхэлэлтэ найдамтай байха. Теэд ямар нэгэн найдуулга үгэжэ, этигүүлхые оролдохо бэшэ, хэрин бодото хэрэгүүдээрээ шанарай түлөө тэмсэхэ ёһотойбди. Энэ хадаа имагтал Госстройн түлөөлэгшэдэй үүргэ гэжэ һаналтагүй, нэн түрүүн барилгын подразделенинүүдэй ажалдаа һайн талын хубилалтануудые түйлэхые оролдохо эзргэтэй.

Асуудал: Голодоһо һэргылхын тула танай зүгһөө ямар тодорхой хэмжээнүүд абтана гээшэб!

Харюу: Хайша хэрэгээр, түргэн задагайгаар барилга хаана хэгдэнэб — саг дары хэмжээнүүдые абанабди. Гол түлэб иимэ дутагдалнууд шалгалтануудай дүнгөөр элирдэг юм. Тусхай нормо, дүримүүд заримдаа сахигдадаггүй. Тиихэдэнь дахинаа шэнэ эрэ хэыень баадханабди. Проектно-барилгын «Бурятгражданстрой» нэгэдэлэйхид хэды томо, найдамтай коллектив гэжэ һанахадашни, өөрын «нүгэлтэйл» байха. Жэшээлбэл, нёдондо 18-дахи кварталда хоорондоо арайхан холбогдоһон түмэр хэрэгсэлнүүдые хэрэглэн гэр барижа байгаа. Аяар наймадахи дабхарта хүрэнхэй һэн. Хэрбээ энэ зандень ашаглалгада тушаагаа һаа, газарай гансахан худэлхэдэ, задаран һалахал.

Дутуу дунданнуудаа усадхаха, үшөө дээрэһээнь яла түлэхэ баатай болоо бэлэй.

«Бурятгражданстрой» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэдтэ ёһотойл һануулга хэмээр. Нэгэдэлэй районнуудтахи ажахынууд хоорондын нүүдэл-оньһожоруулагдамал колоннонууд (МПМК) олон лэ үшарта муу шанартай гэрнүүдые барина. Захааминай районой Михайловка һууринда һургуулиин байшан бодхоожо байхадань, зогсоогоо һэмди. Ханануудые бүхэлэлтэ найдамтай байха. Теэд ямар нэгэн найдуулга үгэжэ, этигүүлхые оролдохо бэшэ, хэрин бодото хэрэгүүдээрээ шанарай түлөө тэмсэхэ ёһотойбди. Энэ хадаа имагтал Госстройн түлөөлэгшэдэй үүргэ гэжэ һаналтагүй, нэн түрүүн барилгын подразделенинүүдэй ажалдаа һайн талын хубилалтануудые түйлэхые оролдохо эзргэтэй.

Асуудал: Голодоһо һэргылхын тула танай зүгһөө ямар тодорхой хэмжээнүүд абтана гээшэб!

Харюу: Хайша хэрэгээр, түргэн задагайгаар барилга хаана хэгдэнэб — саг дары хэмжээнүүдые абанабди. Гол түлэб иимэ дутагдалнууд шалгалтануудай дүнгөөр элирдэг юм. Тусхай нормо, дүримүүд заримдаа сахигдадаггүй. Тиихэдэнь дахинаа шэнэ эрэ хэыень баадханабди. Проектно-барилгын «Бурятгражданстрой» нэгэдэлэйхид хэды томо, найдамтай коллектив гэжэ һанахадашни, өөрын «нүгэлтэйл» байха. Жэшээлбэл, нёдондо 18-дахи кварталда хоорондоо арайхан холбогдоһон түмэр хэрэгсэлнүүдые хэрэглэн гэр барижа байгаа. Аяар наймадахи дабхарта хүрэнхэй һэн. Хэрбээ энэ зандень ашаглалгада тушаагаа һаа, газарай гансахан худэлхэдэ, задаран һалахал.

«Бурятгражданстрой» нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэдтэ ёһотойл һануулга хэмээр. Нэгэдэлэй районнуудтахи ажахынууд хоорондын нүүдэл-оньһожоруулагдамал колоннонууд (МПМК) олон лэ үшарта муу шанартай гэрнүүдые барина. Захааминай районой Михайловка һууринда һургуулиин байшан бодхоожо байхадань, зогсоогоо һэмди. Ханануудые бүхэлэлтэ найдамтай байха. Теэд ямар нэгэн найдуулга үгэжэ, этигүүлхые оролдохо бэшэ, хэрин бодото хэрэгүүдээрээ шанарай түлөө тэмсэхэ ёһотойбди. Энэ хадаа имагтал Госстройн түлөөлэгшэдэй үүргэ гэжэ һаналтагүй, нэн түрүүн барилгын подразделенинүүдэй ажалдаа һайн талын хубилалтануудые түйлэхые оролдохо эзргэтэй. Теэд яла түлүүлээд лэ һанаагаа амарна бэшэбди. Барилгашадай, проектировщигуудай заагдаһан дутуу дунданууд усадхахадань, таруу хэмжээнүүдые абахадань туһалнабди. Тиин 1988 оной сүхбрь һарада энэ һургуулиин барилгадахи дутуу дунданууд усадхагдаа, проектээр хараалагдаһан бахаснууд тодхогдоо һэн. «Яараһан хүн даараха», «түргэн түүхэй» гэжэ одоол иимэрхүү байдал эзирхэйлһэн мэргэн үгэнүүд бэшэ гү? Барилгахабсаралгын худэлмэринүүдэй түсэб дүүргэжэ, урагшатай дүнгүудые түйлахадэ үрматайл юм аабза? Теэд мүнөөдэрэймнай байдал, парти правительствын документнүүд соо бэшэгдэһэн шиидхэбэринүүд шанарта шачга эрилтэ тебихыемнай уялгална. Энэ талаар барилгын подразделенинүүдэй харюусалга дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Теэд хэрэгтэй гээд хэлээд байха аргамнай һалаа, энэ хэрэгтээ хам ороогүйдэмнай аргагүй.

Асуудал: Барилгын лабораторинууд тухай хөөрэлдөөн ходо гарана. Үургэнь ямар гээшэб!

Харюу: Мүнөө дээрээ нэгэшье иимэ лабораторн Буряадай стандартизаци болон метрологиин түбтэ ёһотоор шалгагдаагүй, туршагдаагүй юм. Ёһотоор бодоод үзэбэл, бетон, холисо, гагнамал зүйлнүүд, түмэр хэрэгсэлнүүд һайса туршагдаһанай удаа хэрэглэгдэхэ ёһотой бшуу.

Саашадаа энэмнай бодотоор бэелүүлэгдэхэ. Бариндажа байһан гэрэй дабхар бүхэндэ хирпиисын хэр зүбөөр ябталагдаһые, хананууудай хэр зүбөөр хабсаргагдаһые шалгажа байха приборнууд хэрэгтэй.

Асуудал: Кадрнуудтай һуралсал шухаг ёһотой....

Харюу: Тиимэ. Зүүн Сибириин технологическа институтта газарай худэлэлгэһөө барилгануудые һэргылхэ асуудал шэнжэлэн үзэдэг лаборатори бии юм Техническэ эрдэмэй кандидат Э. В. Демин тус лабораториие хүтэлбэрилнэ. Хоёр жэлэй саана эдэнэртэй харилсаатай болоо һэмди. Барилгын эмхинүүдһээ инженерно-техническэ худэлмэрилэгшэд эндэ тусхай һуралсал гарадаг. «Газарай худэлдэг районнуудта барилга яажа бэелүүлхэб» гэһэн гол темэдээ анхардаг. «Улан-Удэтрансстрой» трест (эрхилэгшэнь А. И. Калишевский), авиазаводой дэргэдэхи барилга-хабсаралгын управлени (начальнигынь В. И. Гордеев), ЛВРЗ-гэй барилгын управлени (начальнигынь С. П. Коробенков) мастернуудаа, прорабуудаа, инженернүүдээ иимэ һуралсалда эдэбхитэй эльгээдэг юм. Мэргэжэлтэд хэшээлнүүдтэ ябаха зуураа шалгалтануудые тушаадаг.

Энэ шухала хэрэгые тоодогүй предприятинууднай алин бэ гэхэдэ, нэн түрүүн территориально-барилгын «Бурятстрой» нэгэдэлые нэрлэмээр. Нэгэшье түлөөлэгшэнь лабораторидо болоһон хэшээлнүүдтэ нёдондо ябаагүй. Олон дабхар гэрнүүдые хабсаргадаг одоол харюусалгатай ажалтай ха юм. Эндэ олоһон мэдэсэнь г

Буряад оронойимнай суута хүнүүд

МАНДАБАДРЫН САГААРҺАН НАМТАР

ДОЛООН оной мүрдэлгын үнэн аад лэ, парт-дын ашаар хэрэгэн хүнүүдэй нэ-азар Барадиевич нюуса нэрэнь —) наһанай ябаа-рэгүүд тухай хэл-лаже ерэ. Ушар залуу болон на-ото уншагшадай тухай асуудал-рродог болонхой. лэй үедэ. гэхэн статья соо лнуудтань харюу рэрхэтэйхэн хэрэг ал түлэбүүдыень я. үбэд, монгол, бу-дые һайн мэдэхэ, буряад арадай олбосоролой, гэ-эн ажал ябуулда баһа томохон нуудые бэшэһэн эүүн зүгэй ара-жэлдэг эрдэмтэ-эдгүй суутайшье шье хүн ябаһан

878 ондо Ага нюо-оогой Бараадин-да шадалтай ай-түрөө. Багахан дүрбэн классай нүргуули эрхим р дүүргээд, 1891 городской гур-училищида ороо нүргуулидаа гур-туршада һураад, гүйсэд дүүргээ-нь, Санкт-Петер-Петр Бадмаевай имназида буряад жа захалһан юм.

17 наһатай Базар царано нүхэртээ үргуулида оробо өөд хүбүүд аб-а). Гимназиин 7 д байтарнь, ноё-П. Бадмаев ород нарга, һурагшад-зүүлгэхэ гээд ид-лмэри хэжэ, ха-захалба ха. Тии-арсаһан Базар бэн Жамцарано лог болоһон ша-үргуулаа хаяжа, ха баатай боло-

эд, элдэб янзын итараа, 1900 ондо аймааша буряад уулагша боложо, вейцари, Итали, мэтэ оронуудаар ябалсаба. Тэрэ ряадуудай, илан-нуудэй дунда үр-глэгдэдэг байһан мэтэн зүүдхэлэй гэй шулууннуудые баха хэрэгээр яба-ха. Үндэр на-далда хүртэхэ нэрэһэнэй ёһоор, рэг бэшэ бшуу. дентшье болоод эр зүнай амарал-бириин ород ку-ршуулагша боло-еэшье хамта), Ба-ор нэгэтэ бэшэ н байдаг. Энэнь-той: һуража яба-нэгэдхеэр, эзэ рдохёор, хари шудалха таладань ехэ нэмэри бо-байгааб! Үнэхөө Б. Барадин Ц. Ж. коёр англи, фран-хэлэнүүдые һайн ан шуу.

Базар Барадин царано нүхэртээ Санкт-Петербург иверситедэй юри-культедтэ түрүүн бага һуража бай-тараа, тэрэнэй эүүн хэлэнүүдэй факультет шэлэжэ, томо мэргэжэлтэд болохо үнэн хэр-гыдаа гараһан түүхэтэй. Энэ факультедтэ һуража байха үедэнь тэдэ хоёрто ородой суута эрдэмтэд-академигүүд С. Ф. Ольденбург, Ф. И. Щер-батской, монголист-профессор-нууд В. Л. Котлович, А. Д. Руднев, Г. И Рамстедт, Д. А. Клеменц гэгшэд саг үргэлжэ хэлэшэгүй ехэ туһа хүргэдэг байгаа. Оюун бэлигыень сэг-нэхэдээ, тэдэ тиигээ бшуу.

Нэрлэгдэгшэ болон бэшэ-бэшэ томо эрдэмтэдэй ударидалга доро Буряадай хоёр бэлигтэ студентнэр эүүн ара-дуудай хэлэнүүдые, соёл бол-босорол, буддийска филосо-фи шудалдаг һэн. Гадна һура-жа байха үедэнь тэдэндэ олон һарын командировко үгэжэ, түрэһэн буряад нютагуудаа-раа ябажа, арадай аман зо-хёолнуудые үргэнөөр суглуул-ха, дасан дугангуудай дээдэ мэргэжэлтэй ламанартай хам-та һуужа, түбэд, монгол, сан-скрит (шара) номуудые гүн-зэгыгөөр шудалха арга бо-ломжо үгэдэг байгаа. Иигэжэ ябахадаа, эдэнэй суглуулһан фольклорно бэшэгүүд, буд-дийска номууд Ленинградай Азиин арадуудай институдай архивта хэдэн таһаг эзэлдэг...

Тиигээд 1905—1907 онуудаар Ородой академиин даабаряар Б. Б. Барадин буряад мүрдэл-шэдэй хубсаһа үмдөөд, Мон-голой үргэн тела губяар, Хи-тадай болон Түбэдэй үндэр хада уулануудаар тараһан олон тоото дасан хиндүүдээр үр-бан жэлэй туршада аяншал-жа, тэдэнэй доторой байдал шэнжэлжэ, буддын шажанай ном судар, ёһо гуримуудаар танилсажа ябаһанаа, нютагаа бусажа ерэһэн юм. Ерээд хэб-лэһэн эрдэмэйнь ажалнуд соohоо «Лавран аяншалга», «Миларайбын сам», «Түбэдэй эүүн хойто эүгүүдээр (1905—1907) аяншалһан тухай замай тэмдэглэлнүүд» гэһэн хүдэл-мэринүүдынь үндэр дээрэ сэг-нэгдэжэ, Пржевальскийн нэ-рэмжэтэ шанда хүртэһэн түү-хэтэй.

Б. Б. Барадин 1908 онһоо 1917 он болотор Петербургын университедэй эүүн хэлэнүүд-эй факультедтэ профессорэй нэрэ эзргэтэйгээр хүдэлөө. Тэндэ багшалжа байха үедөө бэшэһэн, хэблэһэн эрдэм ухаа-най талаар һонирхолтой хүдэл-мэринүүдынь олон байха. Теэд эдэн тухайнь онсо хөөрэл-дөөн хэрэгтэй. Мүнөө бидэ түрэһэн буряад арадтаа туһа-тай, хабаатай хэһэн ажалнуud тухайдань хэлсэе.

ПЕТЕРБУРГДА түбхинэнхэй, университедтэ ямаршьегүй һайн, маттаалтай хүдэлжэ бай-тарнь, 1917 ондо нютагайнь зонһоо үраал ерэбэ. Базар Барадин хадаа харанхы мун-хаг байдалда байһан түрэл арадтаа хайшан лэ гэ һаа, туһа хэжэ, гэгээрэлэй, соёл болбосоролой харгыда гаргал-саха гээшэб гэжэ хододоо һа-наата, үнөөтэ боложо ябадаг һэн туладаа, арсаха аргань байгаагүй. Б. Б. Барадин нүхэ-дөөрөө хамта хэлсэжэ, зүб-шэжэ үзөөд, Ага нютагаа оро-жо ерэбэ. Юрэ тэмдэглэхэдэ, тэрэ үедэ Ага нютагһаа гараһан эрдэмтэй, һургуули һу-дартай хүбүүд, басагад үсөөн бэшэ байгаа. Тэдэнэй тоодо Алас-Дурнын эүүн арадуудай институдта хүдэлжэ байһан бүхэдэлхэйдэ мэдээжэ болоһон профессор Г. Ц. Цыбиков, харюусалгата ажалда Монгол-до хүдэлжэ байһан Ц. Ж. Жамцэрано. Патриотическа мэдэ-рэлдэ абтаһан эдэнэр Ага тосхондоо сугларжа, Октябриин революциин аша үреэр бага арадуудта олдоһон бүрин эрхэ, сүлөө гээшые нютагайнгаа зоной дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхын түлөө шармайн тэмсэжэ оролсобо.

Үзэг, бэшэг мэдэхэгүй хүн — мухар, өөртөөшье, зондсшье нэмэри багатай. Теэд тэрэ холын эхин үедэ ажалша түрэл арадаймнай ехэнхи хубинь тиимэрхүү мунхаг байдалда байгаа ха юм даа, хэ-нэйшье мэдэхээр. Соёл бол-босоролой, олониитын болон социальна хубисхал гээшэ эгээл түрүүн гэгээрэлэй хүдэл-мэриһөө дулдыдаха байһа-ниинь элитэ. Тиимэһээ газар бухэндэ үбгэд, хүгшэдэй, үхи-бүүд хүүгэдэй, ехэ, бага наһа-танай һургуулинууд нээгдэжэ эахелба. Багшанууд? Хургаар тоолохоор үсөөн! Хайшан гэ-хэб, ямар арга, боломжо олохоб?

Үндэр тушаалтай холын газарта хүдэлжэ байһанаа зо-рюута ерэһэн Б. Барадин, Г. Цыбиков, Ц. Жамцарано, С. Цыбиктаров гэгшэд нютагай багшанартай (Ч-Л. Базарон, Д. Намжилон, Л. Линховоин г. м.) болон бусад эдэбхитэдтэй хөөрэлдэжэ, эгээл түрүүн Ага дээрэ багшанарай мэргэжэлэй дээшэлүүлэх хоёр һарын курса нээхэ гэжэ шидэбэ. Энэ курсадаа бухы буряад багша-нарые уриба. 1906 ондо Ц. Жамцараногой эмхидхэһэн багшанарай «Буряад зоной туг» гэжэ нэрэтэй холбоон энэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүр-гээ, өөрөөшье Ц. Жамцарано 1917 ондо Бурнацкомой түрүүлэгшээр һунгагдаһан бай-гаа. Багшанарай түрүүшын курсын дүүрэхэдэ, ехэ найр, наа-дан Ага дээрэ болобо. Эрхүү талаһаа ерэһэн багшанар Д. А. Абашеевэй «Үхэл», урда бэ-эын багшанар Ч-Л. Базароной «Хаарташан» гэжэ эүжэгүүдые бэлдэжэ табиба.

Энэ курсын дүүрэхэ багта хойшодоо — 1918 онһоо Ага дээрэ багшанарай хоёр класса дээдэ курса нээхэ тухай тогтоол гараад, Буряадай автономито республикын 1923 ондо бии болотор, нилээд олон багшанарые бэлдэжэ гаргаһан байха.

Мүнөө сагай һургуулинууд түрэлхи хэлэ, литературыяа шудалха түгэс хэрэгсэлнүүд-тэй аад лэ, тэдэнэйнгээ түгэл-дэр боломжонуудые ушөөл дутуу хэрэглэнэ ха юм. Түрэл-хи хэлэ, литературыяа тулюу-раар мэдэхэ, мэдэхэшьегүй залуушуулай һүүлэй үедэ олошорһон тухай асуудалнууд гарадаг болонхой. Литературна хэлэнэй тогтонижотор, тэрэнэй гурим, дурим баталхын, метод-ическа һургаалнуудые, үзэхэ ном, һудар бэлдэхын тула хэ-дэн үеын эрдэмтэд, багшанар ажаллаһан, ажаллажашье бай-даг гэжэ ойлгохо хэрэгтэй. Эдэ бүгэдын эхин түрүүшын һуури табилсагшадай нэгэн гэ-хэдэ, Б. Б. Барадин болоно бшуу. Тэрэнэй хэһэн ажал тоо-лошогүй олон, ехэ.

Зүүн буряадууд анхаһаа хойшо бүхы монгол угсаатантаяа хамта хуушан монгол бэшэгтэй, литературатай байгаа. 1990 ондо монгол яһатанай эгээл түрүүшын түүхын, уран бэшэ-гэй томо зохёол болохо «Нюуса тобшын» (ородоороо «Сокровенное сказание» гэдэг) бэ-шэгдэһээр 750 жэлэй һайндэ-рые бүхэдэлхэйн арадуудай тэмдэглэхэ тухай ЮНЕСКО-гэй онсо тогтоол гаранхай, мүнөө бэлэдхэл үргэнөөр эхилэнхэй. Манай буряад арад энэ ушарта эдэбхитэйгээр хандаха эрэ-гэтэй.

Хуушан монгол бэшэгтэ хүн зониие һургахадань, багшанарта туһа болохо элдэб олон методическа заабаринуудые, программануудые Б. Б. Барадин зохёогоо. Ядажа ерэхэдээ, эхилжэ үзэжэ байһан һу-рагшадай уншаха номшье гэ-жэ байгаагүй ха юм. Тиимэ дээрэһээ 1917—1918 онуудай үедэ «Үзэглэл» (Букварь) бо-лон «Улаан сэсэг» гэжэ унша-ха ном эрдэмтэ бэлдэхэ ушар-тай болоо юм. Тэрэ үедэ бу-ряад хэлэн дээрэ юумэ хэб-лэхэ типографи гэжэ байгаа-гүй. Арайл гэжэ олоной орол-долгын хүсөөр хорёод оной эхеэр Шэтэ хотодо хуушан монгол үзэгтэй типографи бай-гуулагдажа, газетэ, журнал-нууд хэблэгдэжэ эхилээ. Дэ-рэ дурсагдаһан Б. Барадинай хоёр ном 1922 ондо тэндэ хэб-лэгдээ. «Улаан сэсэг» гэжэ хрестомати соонь олон янзын уран зохёолнуудай дунда өөрынь зохёоһон «Буряад бага-шуулай уг зорилгын д у у н», «Буряад-монголой уг гарбалай домог» гэжэ хоёр шүлэг оро-һон байдаг. Хоёрдохи шүлэ-гынь арадай аман зохёолһоо үндэһэлжэ бэшэгдэнхэй.

Эдэнь Б. Б. Барадинай дань-шье түрүүшын туршалганууд бэшэ байгаа. Петербург хото-до хүдэлжэ байха үедөө Аг-ваан Доржиевай тогтооһон «Н а р а н» гэжэ хэблэлэй га-зарта өөрынгөө суглуулһан арадай аман зохёолһоо хэб-лүүлдэг байһан юм. 1910 он-до Л. Толстойн «Карма», «Үнэ-нииень бурхан харадаг» гэ-һэн зохёолнуудые буряад хэ-лэн дээрэ оршуулжа, баһа өө-рынгөө бэшэһэн «Аргатай аян-шан» гэжэ рассказ гаргаһан байха юм.

ХОЁР классна курсада баг-шалхынгаа, һураалсалда хэ-рэгтэй заабари, ном бэшэхын-гээ хажуугаар Б. Б. Барадин арадай соёл болбосоролой ажал ябуулгада эдэбхитэйгээр хандедаг байһан байна. 1917—1918 онуудта Ага тосхон дээ-рэ арадай театр тогтоо. Энэ хэрэгтэ багшанар Б. Барадин, Д. Намжилон, Ч-Л. Базарон, Л. Линховоин оролдолго ехэр гаргаа. Зүжэгүүдээ табихадаа, 250 хүнэй багтахаар һургуу-лиин байшан хэрэглэдэг һэн ха, клуб гэжэ үшөө бариг-даадүй байгаа. Ородһоо ор-шуулһан зүжэгүудые табиха-һаа гадна, нютагай авторнуу-дай хүдэлмэринүүдые олоор харуулдаг болоо.

Ч-Л. Базарон «Хаарташанайн-гаа» хажуугаар «Таряан» (1921) гэжэ томохон зүжэг бэшэжэ табяа. Д-Р. Намжилон эршэмт-эйгээр хүдэлжэ, олон зүжэ-гүүдые бэшэһэн, табиһан юм. Тэрэнэй 1918 ондо зохёоһон «Хуушан хубилба, хуули шэ-нэрбэ» гэжэ томо драма бу-ряад искусствын шэнэ амжал-та болоо. Эмшэ ламанарай хуурмаг мэхые шүүмжэлһэн «Мунхаг байдал» (1920) гэжэ нүгөөдэ томо зүжэгынь 1920 онд табигдаа. Томо драма-нуудай зэбһэрээр Д-Р. Нам-жилон нэгэ екттай багаханууд хэдэн зүжэг бэшэ. «Уйдхарһаа үхэл», «Олзолоо», «Манжуур Дамбэ», «Жэгдэн».

Эдэ нүхэдөөрөө хамта Б. Б. Барадин баһал зүжэгүудые бэ-шэжэ эхилһэн байна. 1918 он-до тэрэнэй бэшэһэн «Урданай ноёд» гэжэ багашаг комедиень хараад, зон эльгэеэ эгшэ-тэрээ энеэлдэдэг байба. Һуу-лаэрнь энэ комедиеэ Д-Р. Нам-жилоной комедитэй хамтаруулжа, нэмэжэ, хороожо байгаад, «Жэгдэн» гэжэ нэрээр хой-шодоо алдаршаһан хамтын суута зохёол бүтээгээ бэлэй.

1920 ондо Б. Б. Барадин «Чойжид хатан» гэжэ томо дра-ма бэшэжэ, арад зондо харуулба. Энэнь гурбан ехэ хубиһаа бүрилдэһэн байдаг — ламанар, ноёд ба арад. Драма соо юун тухай хэлэгдэнэб гэхэдэ, үнгэр-һэн эүүн жэлэй тэн багаар хо-ри буряадай аха эаха болохо лама, ноёд, тайшаа түрүүгэй хаанта хархис засагай урда бил-дагуушалжа, түрэлхи нютагтаа һуурһан малшадые сааша, наа-шань үлдэжэ, зобоohон, туляа-һан, олон тээшэнь тараһан, тархируулһан тухай тодорхой образуудаар гаргажа харуулна.

1921 ондо ород-буряадай түүхэгэ хани барисаанда зорюул-һан «Ехэ удаган абжаа» гэжэ түрүүшын үндэһэн трагеди Б. Барадин зохёообо. Үргэлжэ шү-лэгөөр бэшэгдэнэн энэ томо зохёол хадаа 1703 ондо Хориин арбан нэгэн эсэгын түлөөлэг-шэдэй (Бадан Тураахин ахалаг-шатай) аяар холын Москва хо-то хазаар моридоор зорин ошожо, гаргар үһанай булялдаа-та асуудалнуудаар Петр хаанда өөһэдынгөө гомдол ба-рижа, бараалхажа, үнэн үгэгэ дүүлгажа, хаанай хайрада хүр-тэжэ (1703 оной мартын 22-то хаанай Указ гараа), харгыдаа зобобо, тулибэшье, ябаһан хэ-рэгээ дүүрэн бүгээжэ, нютагаа бусажа ерэһэн тухайдань хэлэг-дэнэ. Гол геройнуудынь гэхэ-дэ, Эреэхэн удаган, Бадан Ту-раахин — галзууд отогой зай-һан, 1-дэхи Петр, Нагерай заа-рин. Үнэхөөр болоһон түүхын баримтаһаа үндэһэлжэ, трагеди бэшэгдэнхэй.

Мүнөө үедэ «Ехэ удаган аб-жаагай» манай нютагта үгы бо-лошоһон түрүүшын эхэ олдон-хой, хэблэлдэ, сценэ дээрэ та-бигдахаар бэлдэгдэжэ байна. Манай институдай литература шэнжэлэгшэдэй 1967 ондо «Бу-ряадай совет уран зохёолой түүхэ» хэблэхэдэ, Б. Барадинай энэ зохёолой эхэ үгы тоотой байһан юм. Тиимэ үшөрһаа олон авторай бэшэһэн тус ном дотор тэрэнэй гүнзэгы шэнжэ-лэл үгэхын аргагүй байгаа бэ-лэй. Мэдэхээр зонһоо һураг-шалхада, эхэнь Францида гү, али Венгридэ байжа болохоор хэлсэдэг һэн.

Б. Барадинай трагеднин эхые далаад ондо Монголой акаде-мик Бямбын Ринчен Венгрийэ олоод, хуушан монголоор тата-луулжа, түргэн буулгажа асар-һан байгаа. Тэрэнииень хуушан монголоор һайн лэ мэдэхэ хүн уншажа шадаха. Тиимэ хүн мэ-дэ олдоо — хуушанай монгол-шо багша Лодон Линховоевич Линховоин тэрэнииень мүнөө-нэй буряад үзэгүүдээр гарга-жа үгөө. Иимэрхүү тойруу, ур-шаг тай харгыгаар «Ехэ удаган абжаа» түрэһэн дайдаяа, түрэл арадаа дахин оложо, бусангаа бусаһан орёо түүхэтэй.

Саашань хэлэхэдэ, Базар Ба-радин 1920 ондо «Сэнгэ баа-бай» (Баян буряадай үхэһэнэй үльгэр) гэжэ томохон рассказ бэшэһэн аад, тэрэнээ 1927 он-до Удын-Байшанда (Улаан-Удэ) хотодо хэблэгдэнэн «Уран үгын шэмэг» гэһэн уран зохёолой альманах дотор түрүүшынхээ хэблэжэ гаргаһан байна. «Са-мандабадра» гэжэ литература нюуса нэрээрээ гараа табин-хай. Энэ рассказай эхинэй нэ-гэ хэды мур хуушан монгол-хоо мүнөөнэй буряад бэшэгтэ гаргажа харуулаа, һонирхол-тойшье байжа магадгүй: «Зу-най эхин һайн сагта халюурма һайхан талын дунда буряад ай-лай ехэ баян, үргэн хотон бай-на. Энэ хотоной газаагуур олон хони малай хэбтэшэ, хохир шэб-хэ, ноohон, хог шорой дүүрэ-жэ, ариг сэбэр, ой муутай хү-нэй гэдэргээ унашамаар муу-хай шэбхэ, шээһэнэй үнэртэй. Энээнһээ гадна энэ айлай га-заагуур нобшо, ноохой ехэ; эб-дэрхэй тэргэ, шарга, модо шу-лүүн, үхэһэн малай яһа үһэн хорхой хүйр суглуулһан хүр-хи, хархи арһа, шүрбэһэн эндэ эпбэг хэбтэнэ. Иимэ хото бу-сын дунда томог хорёо дотор нэгэ ехэ табхагар сагаан һэсы гэр... Тэрэ хорёо доторхи табхагар сагаан гэрэ... үбгэрүү шарайтай боложо байһан хүн... хуушан хухэ торгон дэгэлэй нюгэгэн бэедээ нэмэрижэ, гэдэ-һээ эльбэжэ, хоймортоо һуу-нэ».

1936 ондо хэблэгдэһэн Хоца Намсараевай «Цыремпил» гэжэ повестьһоо (уншагшын ээрэгсүүлжэ, жэшэжэ харахын тула) хэдэн мүрнүудые дурад-хая. «Цыремпил» иигэжэ эхилдэг: «Удын азяма халуун нарандэ аляабар бага гуна гунжэд гуураа хапахадаа, һүүлээ гологойлголдон, нишэ тишэ эрёё хото зубшан ябажа гүйлдэнэ.

Ганша үбгэн хоймортоо мүу-хан тэбхэрхэн шэрдэг дээрэ хүл нюсэгэн, самсагүй, гааһаа эуужа, гэдэнээ дээшэ доошонь эльбэн һууна. Гэрэйнь эүүн та-лада табяатай байһан байлган-саг дээгүүр дүүжэ байһан аляаһа батаганаһаа ехэл ашаар-хаһан янзатай үршагад гэнэ».

Минии хорахада, эдэ хоёр зо-хёолой экспозиции гэхэ гү, али эхин шата адлирхүү байдаг. Энээн дээрэһээ үргэлжэлэн бо-доходо, Х. Намсараевай «Цы-ремпил» повестёо бэшэхэдэ, Б. Барадинай «Сэнгэ баабай» яһа-ла нүлөө үзүүлээ. Гэбэшье Х. Намсараев тусгаар уран зо-хёолшо, дээдэ шатын бэлиг-тэй байһан туладаа Б. Барадин-наа үлүү гоё һайхан нугалбари-тайгаар, уншагшын эүрхэ бу-ляама баян хэлэтэйгээр урданай ажабайдалые үрбүүлэн харуул-жа шадаа. Хэдышье тиимэ бай-башье һаань, Буряадай эрхим повестьнуудай нэгэнэй бии бо-лохо талада түлхиэ болоо о үгэһэн эүйлые —«Сэнгэ баа-бай» ехэ үүргые тэмдэглэнгүй гаража болохогүй.

Дээрэ тоологдоһон Б. Бара-динай, Ч-Л. Базароной, Д-Р. Намжилоной зүжэгүүдые сце-нэ дээрэ хэд гүйсэдхэдэг бай-гааб гэжэ асуубал, Агын хоёр классна багшанарай курсын бэшэгшэдэй болон һураг-шад: Ж. Ж. Жамцарано-Пилунова, А. А. Аюрзанайн, Ж-Д. Мун-кин, Д. Н. Найдано, Б. Б. Бал-дано, Н. Р. Ринчино, Ц. Б. Бал-дано, Б. Б. Барадин. Курсаа дүүргээдшье байхадаа, зүжэ-гүүдэ тэдэ наадахаяа болёо-гүй. Тэдэнэй хажуугаар томо тушаалтайшье зон хабаадалсаа-даг һэн ха: аймагай түрүүлэг-шэ Очиров, ОГПУ-гай түлөөлэг-шэ Цыдендамбаев, аймагай гэ-гээрэлэй таһагые даагша Л. Л. Линховоин гэхэ мэтэ.

Тиихэдэ Ж. Ж. Жамцарано-Пилуновагай дүүргэдэг байһан үүргые онсо тэмдэглэлтэй. Урда тээнь эүүн буряадуудта эхэ-нэр хүнэй урда гараха, бури-шье һаа, олон зоной урда га-ража, сценэ дээрэ наада наа-даха гээшэ дуулдагүй үшар байгаа. Жалма Жамцарановна-һаа түрүүн эхэнэр хүнэй ро-лиие эрэшүүл наададаг байһан.

Тиихэдэ Ж. Ж. Жамцарано-Пилуновагай дүүргэдэг байһан үүргые онсо тэмдэглэлтэй. Урда тээнь эүүн буряадуудта эхэ-нэр хүнэй урда гараха, бури-шье һаа, олон зоной урда га-ража, сценэ дээрэ наада наа-даха гээшэ дуулдагүй үшар байгаа. Хэдышье тиимэ бай-башье һаань, Буряадай эрхим повестьнуудай нэгэнэй бии бо-лохо талада түлхиэ болоо о үгэһэн эүйлые —«Сэнгэ баа-бай» ехэ үүргые тэмдэглэнгүй гаража болохогүй.

Дээрэ тоологдоһон Б. Бара-динай, Ч-Л. Базароной, Д-Р. Намжилоной зүжэгүүдые сце-нэ дээрэ хэд гүйсэдхэдэг бай-гааб гэжэ асуубал, Агын хоёр классна багшанарай курсын бэшэгшэдэй болон һураг-шад: Ж. Ж. Жамцарано-Пилунова, А. А. Аюрзанайн, Ж-Д. Мун-кин, Д. Н. Найдано, Б. Б. Бал-дано, Н. Р. Ринчино, Ц. Б. Бал-дано, Б. Б. Барадин. Курсаа дүүргээдшье байхадаа, зүжэ-гүүдэ тэдэ наадахаяа болёо-гүй. Тэдэнэй хажуугаар томо тушаалтайшье зон хабаадалсаа-даг һэн ха: аймагай түрүүлэг-шэ Очиров, ОГПУ-гай түлөөлэг-шэ Цыдендамбаев, аймагай гэ-гээрэлэй таһагые даагша Л. Л. Линховоин гэхэ мэтэ

ТҮРЭЛ ХЭЛЭЕЭ ХҮГЖӨӨХЭ ТУХАЙ

«Ажалай туг» газетын редакциин байшандэ буряад хэлэ шудалха асуудалаар суглаан үнгэрбэ. Партийн Захааминай райкомой таһагые даагша В. И. Старицын, райгүйсэдкомой арадай эрдэм һуралсалай таһагай инспектор В. Д. Цыренова, худөөгэй һургуулинуудай буряад хэлэнэй багшанар буряад хэлэ хүгжөөхэ, үхибүүдые тэрээндэ һургаха, интернациональна үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ тухай хөөрэлдөө эрхилээ. Энэ талаар һуралсалай номууд, буряад хэлэн дээрэ барлагдаһан уран зохёолнууд ехэ дуталдана гэжэ эндэ тэмдэглэгдээ. Библиотекын худэлмэрилэгшэ Г. П. Фомина буряад хэлэн дээрэ уншахаар номуудай үсөөн байһые мүн лэ тэмдэглэжэ, бии байһан номуудай муугаар, багаар уншагдадаг тухай хэлэбэ. Газетын редакторай орлогшо М. Д. Цыренов түрэл арадайнгаа аман зохёол, угай бэшэгүудые толилон, «Уран дүшэ» гэжэ зохёолой хуудаһаяа улам һайханаар гаргаха, буряад газетынгаа тираж дээшэлүүлхэ һанамжануудые оруулба. Буряад хэлэнэй багша бүхэн газетын хуудаһанууд дээрээ, радиогоор дамжуулгануудта өөрынгөө һанамжануудые хэлэжэ байха гэжэ шиидээд, Улаан-Удэдэ үнгэргэгдэхэ конференци дээрэ тэдэнээ табиха гэжэ хэлсэбэ.

Н. ШАГДУРОВА.

ШЭНЭ ЖЭЛЭЭ КАФЕ СОО

Шэнэ жэлэй урда тээхэнэ Цахир тосхондо кооперативна кафе нээгдээ. Грузин яһанай аха дүү Алексей ба Спартак Хаджиевууд хэрэглэгдэдэггүй, һандаржа эхилһэн байшангые заһабарилжа, гоё һайхан түхэлтэй болгоод, тус кафе нээгээ юм. Эндэ шашлык, люля-кебаб ба грузин арадай бэшэшье эдеэнэй зүйлнүүд, морожено, жэмсэсэй шүүһэн худалдагдана. Үнгэтэ хүгжэм доро хатархадашье болохо.

Райпотребсоюзай ба нютагай засагай зургаануд Хаджиевуудта али болохоор туһа хүргэнэ. Нютагай залуушуул ба наһатайшье хүнүүд яһала дуратайгаар кафедэ ерэнэ. Илангаяа Шэнэ жэлые үгталгын үдэшэ эндэ хүн зон олон байгаа.

Л. МАТЮШЕВСКАЯ.

ТҮҮХЫН ХЭШЭЭЛНҮҮД

Новоселенгинскын Декабристнуудай музей соо нютагай интернат һургуулиинхидай хэшээлнүүд үнгэрдэг болонхой. Музейн худэлмэрилэгшэд энэ һайхан үүсхэл гаргажа, арбан табан хэшээл үнгэргөө. Новоселенгинск тосхондо ажаһуулһан декабристнар, тэдэнэй хүби заяан, Сэлэнгын 41-дэхи ябаган полк, декабрист П. И. Борисовай зурагууд, музейн шэнэ экспонадууд, нютагай түүхэ — эдэ бүгдэ хэшээлнүүдэй темэнүүд болоно. Һурагшад эрдэмтэ худэлмэрилэгшэдэй хөөрөөе шагнан, экспонадуудые дүтэһөө шэнжэлэн, Эхэ орондоо, түүхэдэнь, нютаггаа дуратайгаар хүмүүжэнэ, ургана.

Н. КИМОВА.

АЯТАЙ БОЛОО

Гэртээ үнгэтэ телевизортэй районой ажалшад шэнэ жэлэй урда тээхэнэ 2-дохи программаар дамжуулгануудые харадаг болобо. Республикын телецентрэй мэргэжэлтэд «Гунзан» гэжэ хада дээрэ үнгэтэ зурагуудые дамжуулха аргатай «Москва» гэжэ түхеэрэлгэ тодхоо. Энэ түхеэрэлгэ 34 мянган түхэриг сэнтэй. Районой колхоз, совхозуудай мүнгөөр эдэ бүгдэ абтаа юм.

ЛЕНИНАКАНҺАА

БУРЯАД НЮТАГ РУУ

Шэнэ жэлэй түрүүшын үдэр манай район руу армян дүрбэн гэр булэ зөөжэ ерэбэ. Эдэнэртэ гэр байранууд, дулаан хубсаһан, гутал, мүнгэ зөөри үгтэбэ. Петропавловка һуринай соёлшод зүжэг наадаг табижа, ёлко гоёор шэмэглээд, собойон, зүдэрһэн армян үхибүүдые хүхеэхэ гэжэ оролдоо. Ленинакан городһоо буряад нютаг ерэгшэд баяр баясхалангай үгэнүүдые районой ажалшадта зорюулаа.

М. ПАШИНСКИЙ.

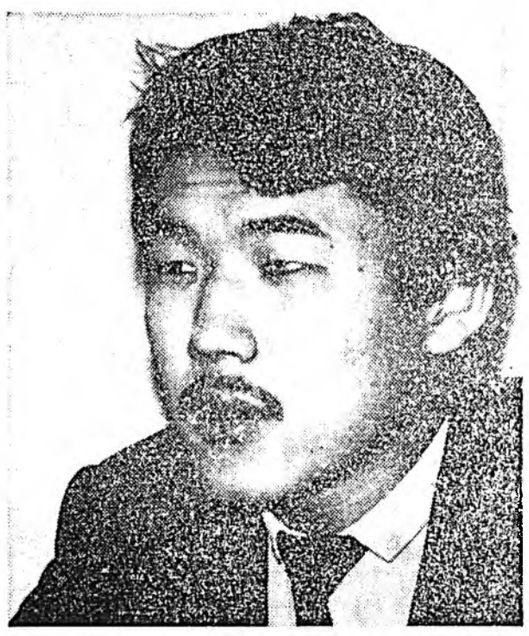

Советскэ районой дотоодын хэрэгүүдэй таһагай начальникгай орлогшо А. Е. Тарышиновай кабинет соо Игорь Бутухановтай уулзашабаб. Тэрэ Һаял дежурствааа дүүргэһэн байгаа. Тиимэһээ тэрээнтэй үгнөөдэрынь уулзаха тухай үгээ ойлголсоо һэм.

...Уголовно бэдэрэлгын мүрдэгшэ Игорь Бутуханов Кабанскын районой Каменскын дунда һургуули дүүргэһэн, удаань Омск хотодо ошожо, милициин дээдэ һургуулида һураһан намтартай. Тэрэ 1955 оойоо хойшо Советскэ районой дотодын хэрэгүүдэй таһагта ажалгаа. Тэрэ ажалдаа эрхим дүнгүүдые туйлаһанайгаа тулөө ВЛКСМ-эй обкомой, КПСС-эй Советскэ райкомой Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: мүрдэгшэ И. Бутуханов.

Ж. ХАЛБАЗЫКОВАЙ фототекст.

ЭДИР АРТИСТНАРАЙ ҺАЙНДЭР

Турунтаево һууринда үхибүүдэй оперын һайндэр түрүүшынхиеэ үнгэргэгдэбэ. Кома, Ильинка, Татаурово, Хуушан-Татаурово, Мостовко, Таловка, Нестеровка гэжэ тосхонуудай дунда һургуулинуудай 160 эдир артистнар дуратай оперохонуудайнгаа найруулгаар олон хүгжэмтэ зүжэгүүдые харуулба. Энэ һайндэр конкурсын, мүрысөөнэй шэнжэтэйгээр үнгэргэгдөө. Турунтаево һууринай хүгжэмэй һургуулиин директор Н. Н. Бурмакина, хүгжэмэй багшанар, соёлшод жюрин бүридэлдэ байгаа. Ород арадай агуулахэ басни бэшэгшэ И. А. Крыловой «Дүрбэн хүгжэмшэдэ» («Квартет») гэжэ басниин найруулгаар хүгжэмтэ зүжэг табиһан Ильинкын дундаа һургуулиинхид (найруулан табигшань хүгжэмэй багша Л. А. Аверина) нэгэдэхи һууриэ эзэлжэ, бэлэгүүдэр шагнагдаа. «Репкэ» гэжэ хүгжэмтэ зүжэг табиһан Кома нютагай дунда һургуулиин һурагшад (найруулан табигшань хүгжэмэй багша М. К. Чинакаева), «Сурхайн захиралтаар») («По щучьему велению») гэжэ хүгжэмтэ онтохо харуулһан Татаурово нютагай эдир артистнар (найруулан табигшань ород хэлэнэй ба литературын багша Н. Ф. Антонова) хоёрдохи-гурбадахи һууринуудые эзэлбэ.

А. КОЗИН.

ҮХИБҮҮДТЭЕЭ ХАМТА ЕРЫТ!

Воскресениин үдэр манай библиотекын залнууд хүн зоноор дүүрэшэнхэй байдаг. Үхибүүдтээ хамта түрэлхид олоор ерэнэ. Багшанарай 1-дэхи училищида худэлмэрилдэг В. П. Егорова, оперо ба баледэй театрай худэлмэрилэгшэ Г. А. Хусаева, багша Н. Б. Гусева, «ЗабайкалПСНИИпроект» институтдай худэлмэрилэгшэ А. С. Казанцева, Сотниково тосхонһоо М. П. Акулова гэгшэд үхибүүдтээ хамта манай библиотекэдэ ходо ерэдэг. Эдэ хүнүүд элдэб мэргэжэлтэй, элдэб эрдэм мэдэсэтэй, гэбэшье үхибүүдээ номдо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ гэһэн эрмэлээл эдэниие нэгэдүүлнэ бшуу. «Түрэлхид, таанарта!» гэһэн номуудай выставкэ библиотекэ соомнай эмхидхэгдэдэг, үхибүүдые номдо дуратайгаар яажа хүмүүжүүлхэб, ямар ном шэлэхэб гэхэ мэтэ зүбшэлнүүд үгтэдэг, хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэдэг.

Һаяшаг библиотекынгээ үүдэнүүдые үргөөр сэлижэ, түрэлхидые, багшанарые үряабди. Эдэнэр номуудай выставкэнүүдтэй танилсаа, гэр булэ соогоо хамтын уншалганууд яажа үнгэргэхэб гэһэн зүбшэл, «үхибүүн ба ном» гэжэ хөөрөөе шагнаа, республикын арадай эрдэм һуралсалай министерствын методист Л. Г. Шаманскаятай уулзаа. Энэ нээмэл үүдэнүүдэй үдэрэй һүүлээр дэбтэр соомнай баяр баясхалангай олон үгэнүүд бии болоо. Иимэ уулзалганууд саашадаа эндэ заншалта болохо юм.

А. ТРИФОНОВ,
республикын үхибүүдэй библиотекын худэлмэрилэгшэ.

ЗЭДЭҺЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ

ТҮЛӨӨҺЭГҮЙ ПУТЕВКООР

Социалис мүрысөөндэ шалгарһан районой колхоз, совхозуудай бүлэг түрүүшүүл түлөөһэгүй путевкоор шагнагдаһан байгаа. Эдэнэрэй нэгэ зариманиинь Эхэ орон соогуураа, нүгөөдүүлынь хилын саанахи оронуудаар аяншалжа ерэхэ путевконуудаар шагнагдаа һэн.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой жолоошон Ж. Л. Занаев, Уланай колхозой механизатор Д. И. Ринчинов, Шитханай совхозой мал адуулагша В. И. Белокопытов гэгшэд Кавказай байгаалитай дүтөөр танилсажа, амаржа ерэбэ. Мүн Уланай, Хилганын колхозуудай һаалишад Э. Б. Балаганова, Д. Б. Шараева гэгшэд Сочидо амарһан, Хилганын, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудай һаалишад Раиса Хамниганова Лариса Ринчинова хоёр хилын саазуур аяншалһан байна.

С. УЛАНОВ.

Баргажанай район.

ТЕЛЕВИДЕНИ

ЯНВАРИИН 8-һаа 15 ХҮРЭТЭР

ВОСКРЕСЕНИ, 8

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Шэнэ һонин. 9.15 — Ритмическэ гимнастика. 9.45 — «Спортлотогой» тираж. 10.00—Багашуулда зорюулагдаһан дамжуулга. 10.30—«Будильник». 11.00—«Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.00 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.30 — «Дэлхэйе тойрон»—киноальманах. 13.30 — «Онтохондо айлшаар». «Сказка о волшебном бисере» 1-дэхи, 2-дохи сери. 15.55—«Хүгжэмтэ киоск». 16.25 — Мультфильм. 17.00—Польшын газар дээрэ үнаһан совет сэрэгшэд тухай хөөрэһэн поляк уран зохёолшо Я. Пшимановскиин ном тухай. 17.30—Дэлхэйн томо ехэ музей. Лувр. 18.00 — «Худөөгэй ажал хэрэгүүд». 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — «Артистка из Грибова» — уран һайханай фильм. 22.00—Время. 22.35—«Амар сайн, доктор». СССР-эй элүүрые хамгаалгын министр Е. И. Чазов дамжуулгада хабаадаха. 22.50—«Ороной үбэл» фестивалиин түгэсхэлэй концерт. 00.45—Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты!». 9.15 — Мультфильмнүүд. 9.55—Казахай телевиденийн программа. 10.55 — «Богородецкдэ сэсэргиг бии». Соёлой онсо шухаг түб тухай очерк. 12.30 — «Дэлхэй тойрон» — киноальманах. 13.30 — «Хабаардагша ююрнууд». 14.30—Москвагай Гос... лармониин симфоническэ оркестр... 15.30 — «Һүнийн т... ба һүулээр». 17.30... ки»— үхибүүдтэ ф... — «Опять двой... фильм. 19.00—Льво... залуушуулай прог... хэсоюзна III фести... реадууд-программ... —«Амгалан нойрс... шуул!» 21.15 — Һэ... лоон хоног. 22.00... 22.35—«Амар сайн... 22.50 — «Иллюзион... дама» (1916 он), «Д... ломне» (1913 он), ...ка» (1919 он)—ура... фильмүүд.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 9

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30 — «120 минута». 9.35—«Артистка из Грибова» — уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 11.50—Шэнэ һонин. 12.00—Үхибүүдтэ уран һайханай богони фильмүүд. 13.00—Баримтата фильмүүд. 16.30—Шэнэ һонин. 16.45 — Останкинадахи концертнэ студида поэт Ю. Энкинтэй уулзалга. 17.45—Баримтата фильм. 18.05 — Хүүгэдэй дамжуулга. Үхибүүдтэ — французэ хэлэн. Мультфильм. 19.05 — «Дэмбэрэлгэ үдэшэ. 19.40—Уран шүлэгэй долгин дээрэ. 19.45—Телеочерк. 20.15—Бидэ ба экономико. Публицистическэ дамжуулга. 21.00—Дж. Пуччиниин «Тоска» оперо. Италиин «Арена ди Верона» театрай зүжэг. 22.00—Время. 22.35 — «Тоска» оперын үргэлжэлэл. 00.05 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 00.20—«Пушкин в памяти поколений» гэһэн бүхэсоюзна выставкын экспонадууд тухай баримтата фильм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—Үхибүүдэй сеанс. Баримтата фильмүүд. 10.05—Итальяи хэлэн. 10.30 — «Умение кидать мяч»—фильм-зүжэг. 12.00—«Метроном» — хүгжэмтэ шэнжэлэл. 12.45 — Шэнэ һонин. 12.55 — «Долина Нарзанов» — баримтата фильм. 13.15—«Чемпион» — үхибүүдтэ фильм. 14.20—Хүгжэмтэ заһарлалга. **Улаан-Удэ.** 17.25—«Театр ба харагша». 18.35 — Буряадай АССР-һээ арадай эрдэм һуралсалай худэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна съездын делегадуудтай уулзалга. 19.30 — Байгал. 19.50 — ... 20.00—«Алтан булаг» телеальманах. «Хуушан мо...» дээрэ бэшэгдэһэн б... зохёолой хүшөөнүүд... түхэреэн стол. 20.... холнууд. **Москва.** ... галан нойрсогты, ... 21.15—Баримтата ф... — Красноярскын ... училищиин баянистн... наадаха. 22.00—Вр... —«За каменной ст... баримтата фильм. 23.... жуулга.

ВТОРНИК, 10

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30—«120 минута». 9.35—«Человек, который смеется»—3 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. (Франци). 10.50—Останкинадахи концертнэ студида поэт Ю. Энкинтэй уулзалга. 11.50—Шэнэ һонин. 12.00—Хүүгэдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 13.00 — «Мастерские России. Род стекла, краскою напоенного» — баримтата фильм. 16.30 — Шэнэ һонин. 16.40—Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 16.50 — Баримтата фильмүүд. 17.50 — «Дороги кобзарские»—фильм-концерт. 18.15—Кремльдэ шэнэ жэлэй ёлкын һайндэр. 19.00 — «Эрдэм уяан: теори, туршалга, болото байдал» 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00—Түбэй һүнгүүлиин комиссиин худэлмэри тухай. 20.30—Залуушуул дуулана, хатарна. 20.45 — Новгородто славян бэшэгэй ба соёлой һайндэр. 22.00—Время. 22.35—Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 22.45—Хэбдэлэй түлөөлэгшэдтэй уулзалга. Орон дотор социальна политикын асуудалнууд. 23.00 — Баледэй найруулганууд. 23.35 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 23.50—«Глумление» — баримтата фильм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—«Одохои»—һурагшадта эрдэм дэлгэрүүлгын журнал. 10.10, 11.00—Французэ хэлэн. 10.40—«Перед концертом»—хүгжэмтэ фильм. 11.30 — «Через тернии к звездам» — уран һайханай фильм. 13.55 — Баримтата фильмүүд. 14.35 Шэнэ һонин. **Улаан-Удэ.** 17.35 — Байгал (буряадаа...). Залуушуулай прогр... —Байгал. 19.15—«Ба... нэгэн газар дээрэ». ... тан булаг» телеальм... — Соносхолнууд. ... 21.00 — «Амгалан ... багашуул!» 21.20—... рида тухай. 22.00—... — Хубилган шэнэдхэ... жектор. 22.45—«Слу... порту»—3 серитэй ... ханай фильм. 1-дэ... 00.05—Арфын абяа... 00.15—Футболоор ... ной уулзалга. «Дин... лиси)—«Вердер» (...

СРЕДА, 11

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30—«120 минута». 9.35—«Человек, который смеется» — 3 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 12.00—Шэнэ һонин. 12.10 — Мультконцерт. 12.50—«Что знает о любви любовь...» уянгата концерт. 13.25—Баримтата фильмүүд. 16.30—Шэнэ һонин. 16.40—Һунгалта уггуулан. 16.50 — Баримтата фильмүүд. 17.25 —Э. Григ. Оркестртэй хамта фортепиано дээрэ гуйсэлхэхэ ля минор концерт. 18.00 — Хүүгэдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. Үхибүүдтэ англи хэлэн. П. И. Чайковский. «Щелкунчик». Ном уншанабди. 19.00—Дэбжэлтэ, мэдээсэл, соносхол. 19.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00—Ехэшүүлдэ мультфильмнүүд. 20.15—«Таанад энэниие хэжэ шадахат». 20.45—«Человек, который смеется»—3 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. (Франци). 22.00—Время. 22.30 —Һунгалта уггуулан. 22.45 — Гурбагахи мянган жэлэй гараханя байхада дэлхэйн экономико. 00.15—«И время собирать камни»—фильм-концерт. 01.05—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—«Геометрические фантазии» гэһэн дамжуулга. 9.35, 10.35 — Оршон тойрохи дэлхэймнай. 9.55 — Баримтата фильм. 10.05, 12.05—Немец хэлэн. 10.25—Уран зураааша Константин Васильев. 11.35, 12.35 — Юрэнхы биологи. 9-дэхи класс. 13.05 — Шэнэ һонин. 13.15—«Случай в аэропорту» — уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 14.30 — «Праздник кита» гэһэн дамжуулга. 14.55 — «Пока спит река»—баримтата фильм. **Улаан-Удэ.** 18.00—Киноочерк. 18.10—«Эрхэтэн ба хуули». 18.50—Байгал. 19.10—«Ералаш». 19.20—Арадай эрдэм һуралсалай худэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна съездын делегадуудтай уулзалга. 19.30 — Байгал. (Буряадаа...). Залуушуулай программ... —Байгал. 19.15—«Ба... нэгэн газар дээрэ». ... тан булаг» телеальм... — Соносхолнууд. ... 21.00 — «Амгалан ... багашуул!» 21.20—... рида тухай. 22.00—... — Хубилган шэнэдхэ... жектор. 22.45—«Слу... порту»—3 серитэй ... ханай фильм. 1-дэ... 00.05—Арфын абяа... 00.15—Футболоор ... ной уулзалга. «Дин... лиси)—«Вердер» (...

ЧЕТВЕРГ, 12

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30—«120 минута». 9.35—«Человек, который смеется»—3 серитэй уран һайханай фильм. 2-дохи, 3-дахи сери. 12.10—Шэнэ һонин. 12.20 — Үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. Үхибүүдтэ — англи хэлэн. П. И. Чайковский. «Щелкунчик». Ном уншанабди. 13.20—Ороной эрхэтэдтэ асуудалнууд. 13.30—«Северные зовы»—фильм-концерт. 16.30 — Шэнэ һонин. 16.40—Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 16.50 — «Счастливый дуэт» — концерт. 17.20 — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда ажалаа ябуулга тухай. 23.40 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—«Эталонной бии болоорой». 9.35, 10.35—Байгаали шэнжэлэл. 2-дохи класс. 9.55 — Руссин шулуун хуяг. 10.05, 12.05—Испан хэлэн. 10.55 — Баримтата фильм. 11.05 — «Манай саад». 11.35. 12.35 — Физика. 7-дохи класс. 13.05— Шэнэ һонин. 13.15—«Случай в аэропорту»—уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 14.30—Р. Вагнер. «Тангейзер» оперын увертюрэ. **Улаан-Удэ.** 17.30— Байгал (буряадаар). 17.50 — Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 18.05—Бурятскэ театрай оперо, балетмическэ театрай ... дунгууд. 19.05—Байгал. «Хубилган шэнэдхэлгын шэлэлнүүд». 19.55—... гэн булэ соо». 20.5... холнууд. **Москва.** ... галан нойрсогты, ... 21.15—«Тысяча лет ... — баримтата фильм. Совет дуунай концерт. Время. 22.35 — Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. «Случай в аэропорту» — уран һайханай фильм. 2-дохи сери. 24.00—... 3-дахи сери. 24.00—... лооо Европын чемпионат... кубок. Эрэшүүл. ЦСКА — ... каби» (Израиль).

ПЯТНИЦА, 13

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30—«120 минута». 9.35—«Человек, который смеется»—3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 11.00 —Эдир дуушадай «Хүхюун нотонууд» гэһэн концерт. 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — «Уг дамжан ерэһэн баялигуудта хүрэнэ губди». 13.20—«Арадай уран бэлиг» — шэнжэлэл. 16.30 — Шэнэ һонин. 16.40—Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 16.50—«Тайна старого парка» —үхибүүдтэ фильм (Польшо). 18.05—Ороной телестудинуудай баримтата фильмүүд. 18.45 —А. Шнитке. «Пер-Гюнт» баледэй түүэсхэлэй хэһэг. 19.20 — Мультфильмнүүд. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ. 20.00—Интерсигнал. 20.30 —Уран шүлэгэй долгин дээрэ. 20.35 — «Человек, который смеется»—3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 22.00—Время. 22.35—Хубилган шэнэдхэлгын прожектор. 22.45 — «Иимэ юумэн байһан байгаа». 23.00—«Игра в детектив» —зүжэг. 00.15—«Харая бодол».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Долоо дахин хэмжэ». 9.35, 10.35—А. Н. Толстой. «Детство Никиты». 10.05, 12.05—Англи хэлэн. 11.05 — А. М. Горький. «На дне». 11.35 — «Интерспектр». Интервиденийн программа. 12.35—Шэнэ һонин. 12.45—«Случай в аэропорту»—3 серитэй уран һайханай фильм. 3-дахи сери. 14.00—«Манай газаа дэлхэй»— хүгжэмтэ дамжуулга. «Внук» — баримтата ... Улаан-Удэ. 17.30—«Й түсэб до... нууд» — тележурналууд... даар). 18.00—«Танай ... дээрэ». 18.25—«Буряад ... шэнэ һонинууд». 19.... агитпункт». 20.15—Б... лэнэй хэшээл. **Москва.** ... «Амгалан нойрсогты, ... шуул!» 21.15 — Арфа... зэдэлнэ. 21.30 — ... гимнастика. 22.00—Вр... — Хубилган шэнэдхэлгын ... жектор.

СУББОТО, 14

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 7.30—«120 минута». 9.35—Казаниин хүгжэмэй училищиин духовой оркестр наадаха. 9.50 — Гэрэй академи. 10.20—Хүнэй институт. 11.20—«День поминовения»—мэдээжэ украин коллекционер В. В. Тарновский тухай баримтата фильм. 11.50 — Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг. 12.25 — «Социалис оронуудта». 12.55 — Ярославлиин хүн зоной яажа амардаг тухай. 13.30 — Наркомани аргалха ба һэргылхэ асуудалнууд тухай. 14.00 — Союзна республикануудай киноискусство. Молдавиин кино. 15.30 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 15.45—«Ан амитадай аймагта». 16.45—Уран зохёолшо Б. Шергинэй зохёол бүтээлнүүд тухай. 17.50—СССР-эй арадай артист А. Папановай хабаадалгатай фильмүүд. «Дети Дон-Кихота». 19.05 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 20.05 — «Агаарай долгиндо хүгжэм». 21.00—Шэнэ жэлэй хүгжэмтэ һуни. Классическа, джазова ба эстрадна искусствын уран бэлигтэнэй концерт. 22.00—Время. 22.35—«Телевизор харагшадай анхаралда». 22.50 — «Шэнэ жэлэй хүгжэмтэ һуни» дамжуулгын үргэлжэлэл. 00.50 «Монтаж». Залуушуулай телефельетон.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15—«Худөөгэй ажал хэрэгүүд». 10.15 — «Кенкляйн абяан зэдэлнэ». 11.00—Чечено-Ингушэй АССР-эй байгуулагдаһан үдэртэ. Баримтата фильмүүд. 11.40—«Мы веселы, счастливы, талантливы»—уран һайханай фильм. 13.10—Ворошиловградай телестудиин программа. 14.10—Хүгжэмтэ абонемент. 15.20—«Мама»—үхибүүдтэ фильм. (СССР—Румыни — Франци). 16.45 — Совет эстрадна дуу гуйсэдхэдэг залуушуулай «Юрмала-86» бүхэсоюзна телевизионно... жэмтэ конкурс. Конкурсын ... сквадакси шата. 19.1... рэтэр ба тэрээнһээ ... һатайшуулда». 20.00... мэргэжэлтэ баскетбо... дай дунда США-гаа... нат. «Атланта Хоукс» ... ройт Пистон». 21.00... нойрсогты, багашуул!» ... Нацинууд хооронды... саанууд: түүхэтэ ду... ба шидхэгдээгүй ... нууд. 22.00—Время. ... «Конотопская ведьма» ... нын Гурэнэй И. Фра... рэмжэтэ драмын ... скэ театрай фильм.

ВОСКРЕСЕНИ, 15

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Шэнэ һонин. 9.15 — Ритмическэ гимнастика. 9.45 — «Спортлотогой» тираж. 10.00—Багашуулда зорюулагдаһан дамжуулга. 10.30—«Будильник». 11.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.00— «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.30—«Аяншалагшадай клуб». 13.30—«Анхарагты, үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга». 15.00—«Хүгжэмтэ киоск». 15.30 — «Элүүр энхэ байлга». 16.20 — Дэлхэйн ехэ музей. Лувр. 16.55—«Ералаш». 17.25 — «Махмуд Эсамбаевай театр». 18.00—«Худөөгэй ажал хэрэгүүд». 19.00—Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45—Мультфильмнүүд. «Сказки для Золушек»баримтата фильм. 20.45 — «Тридцать три»—уран һайханай фильм. 22.00 — Время. 22.35 — «Амар сайн, доктор». 22.50—Муслим Магомаев дуулаха. 00.20—Даниил Гранин. 01.10—Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты!» 9.15—«Свадьба» — уран һайханай фильм. 10.25— Баримтата фильм. 10.45—«Наадыш, гармонь!» 12.20—Мультфильм. 12.30—«Аяншалагшадай клуб». 13.30—«Рыжие»—баримтата фильм. 14.00 — Хоккей. НХЛ-эй чемпионат. ... желес—Кингз—Питсбе... винз. 16.00—Таллинна... тэ зураг... 16.20... фильмнүүд. 16.50 ... Лютер Кингын тур... жэлэй ойдо. 17.10— ... традна дуу гуйсэдхэ... шуулай «Юрмала-86» ... бүхэсоюзна телевизионно... куос. Конкурсын ... шата. 20.00—«Эмиль... Жизнь в музыке»— ... фильм. 21.00—«Амга... соогты, багашуул!» 2... над энэниие хэжэ ... 22.00 — Время. 22.35... сайн, доктор». 22.50— ... фильмын экран. ... пастораль». «Тридцат... майора Земана» сери... һайханай фильм.

Кино, театрнуудта

ТЕАТР ОПЕРЫ И БАЛЕТА
Балет КОШКИН ДОМ — в 10-30, 13, опера ЧИО-ЧИО-САН — в 18.

БУРЯТСКИЙ ТЕАТР ДРАМЫ имени Х. НАМСАРАЕВА
Б. Эрдынеев, ГАЛУУНУУД БУСАБА (Возвращение гусей)— в 19-30.

РУССКИЙ ТЕАТР ДРАМЫ
Новогодние ёлочные представления — в 9-30, 12, 15, АКСЕЛЕРАТЫ — в 19-30.

«ДРУЖБА»
ВОЛЯ ВСЕЛЕННОЙ — в 9-40, ВОРЫ В ЗАКОНЕ, ФРАНЦУЗ — в 11-30, 14-50, 18, 21.

«РОДИНА»
МУЛЬТФИЛЬМЫ — в 10, 16-40, кинопрограмма «Фестиваль фестивалей»— УОЛЛ-СТРИТ (2 серии)— в 11-20, 14, 18-10, 20-50.

«ПРОГРЕСС»
Красный зал — из кинопрограммы «Фестиваль фестивалей»— КАБАРЕ (2 серии)— в 10, 12-40, 15-20, 18-10, 20-50. Зеленый зал — ЛИЛОВЫЙ ШАР — в 11-10, 13, ГОСПОДИН ОФОРМИТЕЛЬ — в 17-30, НОСТАЛЬГИЯ (2 серии)— в 14-50, 19-40.

«ЭРДЭМ»
ТРЕТИЙ ДРАКОН—в 9-40, 11-10, 12-40, 14-20, ДОРОГАЯ ЕЛЕНА СЕРГЕЕВНА — в 15-50, 17-30, 19-30, 21-30.

«ОКТЯБРЬ»
ЧЕБУРАШКА ИДЕТ В ШКОЛУ — в 9-50, 11-20, ПОЛКОВНИК РЕДЛЬ (2 серии)— в 13, 15-30, 18, 20-30.

«АРШАН»
МИО, МОЙ МИО — в 17, ССУДА НА БРАК — в 19, 20-30.

«БАЙКАЛ»
КАК ДОМА, КАК ДЕЛА?— в 16, СИЛА ЛЮБВИ (2 серии)— в 18, 20-30.

«ВОСТОК»
ВОЛШЕБНОЕ НАСЛЕДСТВО — в 15-30, СЛАДКИЕ ГРЕЗЫ — в 17, 19, 21.

ВИДЕОЗАЛ «ОКТЯБРЬ»
КОРАБЛЬ-ПРИЗРАК — в 10-50, 12-10, НЕУКРОТИМАЯ МАРКИЗА (2 серии)— в 14, ПРЕДЛАГАЮ РУКУ И СЕРДЦЕ — в 17, УЗНИК ЗАМКА ИФ (фильм второй)— в 18-40.

ВИДЕОТЕКА (ул. Иванова, 19)
ЛУННАЯ РАДУГА — в 11, ВОЛШЕБНАЯ ЛАМПА АЛЛАДИНА — в 12-40, КАПИТАН «ПИЛИГРИМА»— в 14-15, ЧИНГАЧКУК — БОЛЬШОЙ ЗМЕЙ—в 15-50, ЧЕРНЫЙ ТЮЛЬПАН — в 17-30, ХОРОШО СИДИМ!— в 19-10.

ДК «ТЕКСТИЛЬЩИК»
ЗАПРЕТНАЯ ЗОНА — в 17, 19.

Редакторай о... П. Н. Н...

МАНАЙ АДРЕС ТЕЛЕФОНУУД:
индекс 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат—2-66-76; отделы: партийной жизни—2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35 сельского хозяйства—2-64-26, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-21, 2-57-63, информации—2-34-05 переводов—2-56-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие—2-35-95, собственные корреспонденты: п. Баргузин—91-1-44, п. Кырен—91-7-18, Северобайкальск—35-73, п. Хоринск — 55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Заказ № 7. Н-00312. Индекс 04610.